

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion vakuusrahastosta annetun lain 15 §:n muuttamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion vakuusrahastosta annettua lakia siten, että rahastolle otettujen lainojen määrä saisi kuitenkin kalenterivuoden lopussa olla samanaikaisesti rahaston omien varojen ja sen antamien takausten ja takuiden kanssa enintään 20 000 miljoonaa markkaa. Yhdenmukaisesti valtioneuvoston lainanoton kanssa mahdollistettaisiin koron- ja valuutanvaihtosopimusten lisäksi myös muiden suojautumissopimusten tekeminen. Vastaavasti valtioneu-

voston yleisistunto voisi määräämissään rajoissa siirtää lainanotosta sekä koron- ja valuutanvaihto- tai muista suojautumissopimuksista päättämisen paitsi ministeriön myös valtiokonttorin tehtäväksi.

Lainojen hoitamiseksi esityksessä ehdotetaan lisäksi, että kaikki rahastolle otettavat lainat otettaisiin valtion nimissä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi tilassa.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Valtion vakuusrahastosta annetun lain (379/1992) 15 §:n 1 momentin mukaan valtion vakuusrahastolle voidaan ottaa lainaa, jos sen omat varat eivät riitä tarvittavien tukilainojen myöntämiseen tai muihin mainitun lain mukaisiin tukitoimiin. Rahastolle otetun lainan määrä saa olla samanaikaisesti rahaston omien varojen ja sen antamien takausten ja takuiden kanssa enintään 20 000 miljoonaa markkaa. Rahastolle otettavat lainat, lyhytaikaisia lainoja lukuun ottamatta, otetaan valtion nimissä.

Julkista pankkitukea on maksettu elokuun 1997 loppuun mennessä nettomääräisesti 50 144 miljoonaa markkaa. Lukuun sisältyy Suomen Pankin ja valtion vakuusrahaston varoista sekä valtion talousarvioon varatuista määrärahoista myönnetty tuki. Lisäksi valtioneuvosto on tehnyt takauspäätöksiä yhteensä 32 000 miljoonan markan määräästä. Takausten enimmäismääriä on vuonna 1996 alennettu Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy -konsernia koskien 10 000 miljoonalla markalla. Osuuspankkiryhmää ja Merita Pankki Oy:tä koskeneet yhteensä 3 700 miljoonan

markan periaatepäätökset raukesivat vuosina 1996 ja 1997. Sitovia takauspäätöksiä on voimassa 18 045 miljoonan markan määräästä.

Pankkituesta on valtion vakuusrahaston kautta maksettu nettomääräisesti yhteensä 13 481 miljoonaa markkaa. Rahasto on saanut pankkitukipalautuksia Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n kaupan 5 600 miljoonan markan peruskauppahinnasta 3 756 miljoonaa markkaa, kaupan maksuvälineinä saattujen pörssiosakkeiden myynneistä myyntivoittoa yhteensä 703 miljoonaa markkaa, Suomen Säästöpankki - SSP Oy:n oman pääoman palautuksia 686 miljoonaa markkaa, niin sanottujen SSP:n erillisseurantaerien kaupasta 579 miljoonaa markkaa ja säästöpankkien vakuusrahaston tukilainan takaisinmaksuna 500 miljoonaa markkaa. Saadut palautukset ja myyntivoitot on käytetty rahaston lainanhoitomenojen kattamiseen. Näin on pienennetty valtion talousarvioon tähän tarkoitukseen varattujen määrärahojen tarvetta.

Valtion vakuusrahaston kautta maksetusta tuesta arvioidaan saatavan takaisin Omaisuu- denhoitoyhtiö Arsenal - SSP Oy:n vastuu-

debentuurilainan määrä 1 400 miljoonaa markkaa ja Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal-Silta Oy:n pääomatodistusten palautuksena noin 1 000 miljoonaa markkaa. Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy:öön apporttina sijoitetun 1 558 miljoonan markan palautukseen vaikuttaa olennaisesti yleinen kansantalouden kehitys ja ratkaisut, jotka tehdään arviolta vuoden 2000 päättyessä, jolloin Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy:n tase koostuu lähes kokonaan kiinteistöomaisuudesta. Yrityspankki Skop Oy:n osalta pankkitukipalautuksia valtion vakuusrahastolle ei tämän hetkisten arvioiden mukaan ole tulosmerkittävässä määrin.

Valtion vakuusrahaston myöntämä tuki on rahoitettu pääasiassa rahaston lainanotolla. Rahastolle otetut lainat lainojen liikkeeseenlaskupäivän kurssina ovat tällä hetkellä seuraavat:

Liikkeeseenlaskupäivä	Ulkomaanrahan määräinen pääoma, milj.	Markka-vasta-arvo, milj.
20.11.1992	DEM 1 000	3 153,7
23.11.1992	USD 2 000	10 040,0
26.2.1993	GBP 100	816,9
26.5.1993	ATS 2 000	973,8
24.6.1993	Valtion sarja-obligaatiolaina	1 349,0
1.7.1993	Laina Kansallis-Osake-Pankilta	2 585,9

Lainojen markkavasta-arvot ovat olleet liikkeeseen laskettaessa yhteensä 18 919,3 miljoonaa markkaa, josta ulkomaan rahan määräiset lainat ovat 14 984,4 miljoonaa markkaa ja kotimaiset lainat yhteensä 3 934,9 miljoonaa markkaa.

Ulkomaan rahan määräisten, kerralla takaisin maksettavien niin sanottujen bullet -lainojen laina-ajat ovat 5 vuotta ja 7 vuotta. Kotimainen sarjaobligaatiolaina erääntyy maksettavaksi 15 päivänä maaliskuuta 2004. Kansallis-Osake-Pankilta otettua lainaa lyhennetään sitä mukaa, kun Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal-Silta Oy (entinen Siltapankki Oy) kirjaa vuosittaisessa tilinpäätöksessään saamisiaan lopullisesti menetetyiksi. Vuonna 1994 lainaa on lyhennetty 500,6 miljoonalla markalla, vuonna 1995 600,9 miljoonalla markalla, vuonna 1996 631,6 miljoonalla markalla ja vuonna 1997 274,5 miljoonalla markalla.

Kansallis-Osake-Pankilta otetun lainan ly-

hennysten jälkeen rahaston 20 000 miljoonan markan tukivaltuutta on käytetty seuraavasti:

Lainat:

Ulkomaiset	14 984,4 milj. mk
Kotimaiset	1 927,2 milj. mk
Lainat yhteensä	16 911,6 milj. mk

Sitoumukset:

Eka- ja Haka-sopimukset	400,0 milj. mk
GGFAM/FennoScandia	256,0 milj. mk
Resolution GGF Oy	45,0 milj. mk
Sitoumukset yhteensä	701,0 milj. mk

Valtuuksia käytetty

yhteensä	17 612,0 milj. mk
Valtuuksia käyttämättä	2 387,4 milj. mk

Rahaston lainanhoitomeneihin ja muiden sitoumusten täyttämiseen on vuosittain varattu määräraha valtion talousarvioon. Määrärahoja on varattu vuosina 1992—1997 yhteensä 4 800 miljoonaa markkaa. Määrärahoja rahasto on nostanut vuonna 1993 1 281,5 miljoonaa markkaa, vuonna 1994 124 miljoonaa markkaa, vuonna 1995 400 miljoonaa markkaa, vuonna 1996 1 252 miljoonaa ja elokuun 1997 loppuun mennessä 400 miljoonaa markkaa.

Valtioneuvosto on 13 päivänä marraskuuta 1992 päättänyt lainanotosta valtion vakuusrahastoa varten. Valtioneuvoston päätöksen mukaan valtion vakuusrahastoa varten otetaan yhteismäärältään enintään 20 000 miljoonan markan vasta-arvosta valuuttamääräisiä lainoja kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta siten, että lainojen laina-ajat ovat vähintään 2 vuotta ja enintään 30 vuotta. Valtiovarainministeriö on oikeutettu päättämään tarkemmin lainojen ehdoista sekä neuvottelu- ja allekirjoitusvaltuuksien ja valvontavaltuuksien myöntämisestä. Lainanottopäätös on voimassa niin kauan kuin valtion vakuusrahastosta annetun lain 15 §:n säännökset ovat muuttumattomina voimassa.

Rahastolle otetuista lainoista erääntyvät 2 000 miljoonan Yhdysvaltain dollarin ja 1 000 miljoonan Saksan markan määräiset lainat kerralla maksettaviksi marraskuussa 1997. Lainojen markkavasta-arvot ovat yhteensä noin 13 700 miljoonaa markkaa. Rahastolle palautuu pankkitukisijoituksia syyskuussa 1997 1 400 miljoonaa markkaa ja

joulukuussa 1997 noin 1 000 miljoonaa markkaa. Syyskuussa palautuva Omaisuudenhoito-yhtiö Arsenal - SSP Oy:n vastuudentuurilainana on käytettävissä lainojen kuoleksiin. Muilta osin lainat olisi rahoitettava uudelleen.

Valtion vakuusrahastosta annetun lain 15 §:n 1 momentti on tulkinnanvarainen sen suhteen, miten säännös antaa mahdollisuuden neuvotella ja sopia uusien lainojen ottamisesta ennen kuin niillä korvattavat lainat on maksettu takaisin. Lainojen kuolekset vapauttavat säännöksen mukaista valtuutta, mutta on tulkinnanvaraista, sitooko uusi lainanotto lain mukaisia valtuuksia siitä huolimatta, että lainanoton tarkoitus on vanhan lainakannan uudelleen rahoittaminen eikä uusien tukitoimien rahoittaminen. Tästä johtuen ehdotetaan momenttia muutettavaksi siten, että lainojen määrä kunkin kalenterivuoden lopussa saa olla enintään 20 000 miljoonaa markkaa. Muutos mahdollistaa sen, että rahaston toimintaa varten jo otettuja lainoja voidaan uusia ja maksaa takaisin uudella lainanotolla samalla pyrkien sovittamaan yhteen lainakannan takaisinmaksuohjelmat vakuusrahastolle palautuviin pankkitukivaroihin ja valtion talousarviossa lainojen hoitoon varattuihin määrärahoihin. Rahaston lainojen hoitaminen voidaan tehdä tällä tavalla joustavaksi.

Valtion vakuusrahaston varoista myönnetty tuki rahoitettiin aluksi Suomen Pankista otetuilla lyhytaikaisilla lainoilla. Lyhytaikainen rahoitus korvattiin tukipäästösten jälkeen valtion nimissä otetulla pitkäaikaisella rahoituksella. Lyhytaikaisen luoton ottaminen rahastolle kävi tarpeettomaksi tukipäästösten siirtyttyä valtion vakuusrahastosta annettuun lakiin tehdyn muutoksen (857/1993) perusteella valtioneuvoston tehtäväksi valtion talousarvioon varatuista määrärahoista. Rahaston lainakannan joustava hoitaminen edellyttäisi, että rahastolle voitaisiin ottaa myös lyhytaikaista rahoitusta valtion nimissä. Tämän johdosta ehdotetaan momenttia muutettavaksi siten, että kaikki rahastolle otettavat lainat otetaan valtion nimissä.

Tarkoituksena on edelleen jatkaa koron- ja valuutanvaihtosopimusten käyttämistä rahaston lainoissa sekä varautua kuten valtioneuvostonkin lainanotossa myös muiden suojautumissopimusten tekemiseen. Niiden tekeminen voi olla perusteltua valuuttariskien vähentämiseksi tai kustannusten alentamiseksi. Tämän johdosta momenttiin lisättäisiin mai-

ninta muista suojautumissopimuksista.

Nykyiset pääomamarkkinat ja niillä tapahtuvat muutokset edellyttävät suurta päätöksentekonopeutta, minkä vuoksi momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtioneuvostolla rahaston lainanotossa olisi, muussakin valtioneuvoston lainanotossa noudatetun käytännön mukaisesti, oikeus siirtää määräämissään rajoissa lainanotosta sekä koron- ja valuutanvaihto- tai muista suojautumissopimuksista päättäminen paitsi ministeriön myös vaihtoehtoisesti valtiokonttorin tehtäväksi.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Uudelleen rahoitettaessa valtion vakuusrahastolle otettavat lainat on tarkoitus saada laina-ajoiltaan ja lyhennysohjelmiltaan sellaisiksi, että yhdelle vuodelle kohdistuvat suuret kertakuolekukset voidaan välttää. Tällä tavoin saadaan lainaohjelmien vaikutukset paremmin sovitetuksi yhteen vuosittaiseen valtion talousarvioon.

Esityksellä ei ole valtionalouteen suoraan kohdistuvia taloudellisia vaikutuksia, koska Suomen valtio vastaa viime kädessä valtion vakuusrahaston sitoumuksista. Ottaen huomioon vuosina 1992 ja 1993 vallinnut korkotaso ja että osa luotoista on kiinteäkorkoisia, luottojen korvaaminen uudella rahoituksella voi todennäköisesti tapahtua aikaisempia edullisemmilla ehdoilla.

3. Asian valmistelu

Hallituksen esitys perustuu valtiovarainministeriössä virkatyönä tehtyyn valmisteluun.

4. Voimaantulo

Ottaen huomioon esityksessä tarkoitetut markkavasta-arvoltaan noin 13 700 miljoonan markan, 20 ja 23 päivänä marraskuuta 1997 erääntyvät lainat, laina olisi tultava voimaan hyvissä ajoin ennen lainojen eräpäiviä. Tästä syystä laki ehdotetaan tulevaksi voimaan ensi tilassa.

5. Säättämisjärjestys

Valtion vakuusrahastosta annettu laki on säädetty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n mukaisessa järjestyksessä. Valtion vakuusrahasto on valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto. Esityksessä ehdotetaan lakiin tehtä-

Laki

valtion vakuusrahastosta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion vakuusrahastosta 30 päivänä huhtikuuta 1992 annetun lain (379/1992) 15 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 245/1996, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

15 §

Lainanotto

Lainanotto

Rahastolle voidaan ottaa lainaa, jos sen omat varat eivät riitä tarvittavien tukilainojen myöntämiseen tai muihin tämän lain mukaisiin tukitoimiin. Rahastolle otetun lainan määrä saa olla samanaikaisesti rahaston omien varojen ja sen antamien takausten ja takuiden kanssa enintään 20 000 miljoonaa markkaa. Ulkomaan rahan määräisen lainan vasta-arvo lasketaan lainaa otettaessa voimassa olleen Suomen Pankin asianomaiselle valuutalle noteeraaman keskipurssin mukaan. Lainanotosta rahastolle ja lainoihin liittyvistä koron- ja valuutanvaihtosopimuksista päättää valtioneuvoston yleisistunto, joka voi määrittää rajoissa antaa lainanotosta ja siihen liittyvistä koron- ja valuutanvaihtosopimuksista päättämisen ministeriön tehtäväksi. Lainat, *lyhytaikaisia lainoja lukuun ottamatta* otetaan valtion nimissä.

Rahastolle voidaan ottaa lainaa, jos sen omat varat eivät riitä tarvittavien tukilainojen myöntämiseen tai muihin tämän lain mukaisiin tukitoimiin. Rahastolle otetun lainan määrä saa *kunkin kalenterivuoden lopussa* olla samanaikaisesti rahaston omien varojen ja sen antamien takausten ja takuiden kanssa enintään 20 000 miljoonaa markkaa. Ulkomaan rahan määräisen lainan vasta-arvo lasketaan lainaa otettaessa voimassa olleen Suomen Pankin asianomaiselle valuutalle noteeraaman keskipurssin mukaan. Lainanotosta rahastolle ja lainoihin liittyvistä koron- ja valuutanvaihto- tai *muista suojautumissopimuksista* päättää valtioneuvoston yleisistunto, joka voi määrittää rajoissa antaa lainanotosta ja siihen liittyvistä koron- ja valuutanvaihto- tai *muista suojautumissopimuksista* päättämisen ministeriön tai *valtiokonttorin* tehtäväksi. Lainat otetaan valtion nimissä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1997.

